

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/859/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512206769
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubinyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3512206769.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho, sudkyne Mgr. Zuzany Holúbkovej a sudkyne JUDr. Gabriely Janáčkovej v spore žalobcu W. M. F., s.r.o., so sídlom V., J. 5, IČO 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO 36 613 843 proti žalovanému: E. D., nar. XX.XX.XXXX, štátny občan Slovenskej republiky, bytom O. U. nad X., D. 2, t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpený opatrovníkom Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO 42 176 778, so sídlom Prešov, Legionárov 5, o zaplatenie 1.158,06 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 19. marca 2015, č.k. 11C/479/2012-128, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. v zamietavom výroku (II.) a výroku o trovách konania (III.), potvrdzuje.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil platobný rozkaz (výrok I.), zamietol žalobu v celom rozsahu (výrok II.) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania (výrok III.). Rozhodol tak o návrhu žalobcu, ktorým sa domáhal zaplatenia istiny 1.158,06 eur s príslušným úrokom z omeškania, a to titulom dlhu z povoleného prečerpania účtu. Na základe zistenia, že právny predchodca žalobcu vypovedal povolené prečerpanie účtu ku dňu 28.7.2008, prijal súd prvej inštancie záver, že uvedeným dňom došlo k odstúpeniu od zmluvy podľa § 48 OZ, právo uplatnené žalobou sa premlčalo v dvojročnej lehote podľa § 107 ods. 1 OZ a žaloba podaná dňa 28.6.2012 tak bola podaná po jej márnom uplynutí. Na tomto závere nemenila podľa súdu prvej inštancie nič ani skutočnosť, že medzi účastníkmi bola podpísaná dohoda o uzavretí splátkového kalendár a uznaní záväzku, pretože na jej základe nenastali účinky uznania dlhu podľa § 558 a § 110 ods. 1 OZ, a to z dôvodu, že dohoda o uzavretí splátkového kalendár a uznaní záväzku bola nekalou obchodnou praktikou.

2. Proti rozsudku v jeho zamietavej časti a v trovách konania podal včas odvolanie žalobca a žiadal rozhodnutie zmeniť a návrhu vyhovieť alebo rozhodnutie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Namietal záver súdu prvej inštancie o odstúpení od zmluvy, pretože v danom prípade sa jednalo o výpoveď zmluvy a nie o odstúpenie. Nedôvodné bolo potom posúdenie premlčania podľa § 107 OZ, ale vzhľadom na povahu úveru ako absolútneho obchodu bolo potrebné posúdiť vec podľa ustanovení Obchodného zákonníka a zohľadniť účinky uznania dlhu, keďže so záverom súdu prvej inštancie o nekalej obchodnej praktike v podobe uznania dlhu nemožno súhlasiť. Vychádzajúc z uvedeného potom uplatnené právo podľa žalobcu premlčané nie je a žalobe bolo potrebné vyhovieť.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec podľa § 378 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. V rámci skutkových zistení súdu prvej inštancie bol prijatý aj záver, že splatnosť uplatneného dlhu bola dňa 28.7.2008 a návrh na súd bol podaný dňa 28.6.2012.

6. Odvolací súd sa stotožňuje so žalobcom, že v danom prípade nemožno z vykonaných dôkazov prijať záver o odstúpení od zmluvy. Napriek tomu, bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku vecne správne čiastočne z iných dôvodov.

7. V prvom rade, konštantná rozhodovacia prax odvolacieho súdu (napr. 17Co 542/2015 zo dňa 24.5.2016) zotrváva na stanovisku, že v spotrebiteľskom vzťahu sa primárne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, čo platí aj pre posúdenie premlčania.

8. Zo spisu jednoznačne vyplýva, že predmetný úverový vzťah vznikol dňa 25.08.2005, teda za účinnosti zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona v znení ku dňu uzavretia zmluvy na účely tohto zákona sa rozumelo spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb. Typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nie sú pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a že predmet plnenia nebol použitý na podnikanie. Podnikateľom nebol ani žalovaný. Rovnako je jednoznačne zrejmé, že pôvodný veriteľ bol podnikateľom a predmet konania sa týkal jeho podnikateľskej činnosti. Právnym nástupníctvom sa povaha predmetnej právnej veci ako spotrebiteľskej nemohla zmeniť. Súdna prax považuje typové zmluvy, vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy, za typické občianskoprávne vzťahy. Úver je síce absolútnym obchodom a na úver dopadá tretia časť obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, avšak predmetná vec sa týka typovej zmluvy, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákon č. 634/1992 Z.z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, a teda o typicky občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy a v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať občianskoprávnu úpravu a nie podnikateľské právo (rozsudok NS SR vo veci sp.zn. 5M Cdo 20/2009). Takýto prístup je tiež ústavné konformný (uznesenie ÚS SR zo dňa 19. júna 2013, č.k. I ÚS 402/2013-10).

9. V dôsledku použitia Občianskeho zákonníka aj na posúdenie otázky premlčania práv zo zmluvy uzavretej pred 1.1.2008 sa tak v danom prípade uplatnené právo premlčalo v trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ, a keďže splatnosť dlhu podľa zistení súdu prvej inštancie nastala dňa 28.7.2008 a návrh na súd bol podaný dňa 28.6.2012, stalo sa tak až po jej uplynutí.

10. Súčasne bol správny záver súdu prvej inštancie, že na premlčanie nemala vplyv dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Predmetná dohoda o splátkach je typickým formulárovým ošetrením vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľovi predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach s podsunutou klauzulou o uznaní dlhu. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliada na úroveň priemerného spotrebiteľa (Smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly), kedy hrozí nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide podľa citovanej Smernice o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa. Aj v danom prípade dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku treba považovať za formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok odporcu vo forme povolenia splátok dlhu, avšak jeho cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku. Z jej textu je zrejmé, že ide o formulár, ktorý žalobca používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, dlžník pri uzatváraní dohody o splátkach nemôže jeho obsah ovplyvniť.

11. Aj keď spotrebiteľ podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, v ktorom uviedol, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, takáto dohoda je v rozpore s dobrými mravmi. Text dohody je podpísaný na dodávateľom dopredu pripravený formulár, vytlačený drobným písmom, ktorého obsah nemôže ovplyvniť. Zároveň je vždy potrebné prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých takýto úkon vznikol. Dohoda, týkajúca sa uznania dlhu, nebola iniciovaná spotrebiteľom, ktorý jej uzavretím nič nezískal, ale naopak zhoršil svoje postavenie.

12. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa pre účely zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie aj konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky, uznávanej pri predaji výrobku alebo poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a výraznú nerovnosť zmluvných strán, ako aj porušovanie zmluvnej slobody. V prejednávanej veci k dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka uznať premlčaný dlh nedošlo, ale naopak žalobca v snahe reparovať pochybenie svojho právneho predchodcu, spočívajúce v nepodaní návrhu na začatie konania pred uplynutím premlčacej doby a vyhnúť sa tak novej námietke premlčania a zamietnutia žaloby, inkorporoval do dohody o splátkach vyhlásenie o uznaní dlhu, ktoré bolo primárnym cieľom a zamýšľaným účinkom dohody, no svojou formou tomuto významu nezodpovedalo.

13. Za daných okolností preto súd prvého stupňa napadnutým výrokom vecne správne rozhodol, i keď v otázke premlčania bolo potrebné vec posúdiť podľa § 101 OZ tak ako je uvedené vyššie. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne vo výroku, avšak čiastočne z iných právnych dôvodov. To aj vo výroku o trovách konania správne založenom na skutočnosti, že žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli.

14. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať dovolanie za podmienok stanovených v ust. § 419 až § 425 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.